Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (kaheksas koda)

20. mai 2020 *

Tühistamishagi – Energeetika – Maagaasi siseturg – Direktiiv (EL) 2019/692 – Direktiivi 2009/73/EÜ täiendamine artikliga 49a direktiivi teatud sätetest erandite tegemise kohta – Direktiivi 2009/73 kohaldamine kolmandatesse riikidesse viivatele või sealt tulevatele gaasitorujuhtmetele – Direktiivis 2009/73 sätestatud kohustustest erandite tegemiseks ette nähtud tähtaja 24. mai 2020 vaidlustamine – Otsese puutumuse puudumine – Isikliku puutumuse puudumine – Vastuvõetamatus

Kohtuasjas T-530/19,

Nord Stream AG, asukoht Zug (Šveits), esindajad: advokaadid M. Raible, C. Von Köckritz ja J. von Andreae,

hageja,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: L. Visaggio, J. Etienne ja I. McDowell,

ja

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: A. Lo Monaco ja S. Boelaert,

kostjad,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue osaliselt tühistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/692, millega muudetakse direktiivi 2009/73/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta (ELT 2019, L 117, lk 1),

ÜLDKOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: president J. Svenningsen (ettekandja), kohtunikud R. Barents ja C. Mac Eochaidh,

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

määruse

Vaidluse taust

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiviga 2009/73/EÜ (ELT 2009, L 211, lk 94) tunnistati kehtetuks ja asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/55/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta ning direktiivi 98/30/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2003, L 176, lk 57; ELT eriväljaanne 12/02, lk 230).

2 Direktiivi 2009/73 eesmärk on kehtestada ühiseeskirjad maagaasi ülekande, jaotamise, tarnimise ja hoiustamise kohta, et võimaldada turulepääsu ning soodustada ausat ja mittediskrimineerivat konkurentsi. Selles osas näeb direktiiv muu hulgas ette kohustuse eraldada ülekandesüsteemid ja ülekandesüsteemide haldurid ning kehtestada kolmandatele isikutele mittediskrimineeriva juurdepääsu süsteem gaasi ülekande- ja jaotusvõrkudele ning seda avaldatud tariifide alusel.

3 Direktiivi 2009/73 artikli 36 kohaselt võib maagaasi uute suurte infrastruktuuride, st ühendustorude, maagaasi veeldusjaamade ja gaasihoidlate suhtes vastava taotluse korral määratud aja jooksul teha erandi teatud selles direktiivis ette nähtud kohustustest, kui on täidetud teatavad tingimused. Erandi kohaldamiseks tuleb eelkõige tõendada, et investeering suurendab gaasivarustuse konkurentsi ja parandab varustuskindlust ning et investeeringul on niisugune riskitase, et seda ei tehtaks, kui nimetatud vabastus ei kehtiks.

4 Hageja Nord Stream AG on Šveitsi õiguse alusel asutatud äriühing, mille osalusest kuulub 51% Vene äriühingule PJSC Gazprom, ülejäänud osalus kuulub neljale Šveitsi äriühingule, vastavalt 15,5% kahele neist, mille osalus kuulub kaudselt kahele Saksa äriühingule, ja 9% ülejäänud kahele, millest ühe osalus kuulub kaudselt Prantsuse äriühingule ja teine on Madalmaade äriühingu tütarettevõtja. Hageja omab ja käitab kahe torujuhtme võrgustikku Nord Stream, mille ehitamine lõpetati 2012. aastal ja mille kavandatud käitamisaeg on 50 aastat. See võrgustik tagab gaasi ülekandmise Viiburi (Venemaa) ja Lubmini (Saksamaa) vahel, mis asub Greifswaldi lähistel (Saksamaa). Kui gaas on jõudnud Saksamaa territooriumile, kantakse see maapealsetesse gaasitorujuhtmetesse NEL ja OPAL, mille suhtes kehtivad Saksamaa reguleeriva asutuse järelevalve all direktiivist 2009/73 tulenevad kohustused.

5 Euroopa Komisjoni 8. novembri 2017. aasta ettepaneku COM(2017) 660 final alusel võtsid Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu 17. aprillil 2019 vastu direktiivi (EL) 2019/692, millega muudetakse direktiivi 2009/73, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju (ELT 2019, L 117, lk 1; edaspidi „vaidlustatud direktiiv“), ja mis jõustus kahekümnendal päeval pärast avaldamist ehk 23. mail 2019.

6 Vaidlustatud direktiivi põhjenduse 3 kohaselt on selle direktiivi eesmärk kõrvaldada maagaasi siseturu väljakujundamise takistused, mis tulenevad sellest, et kuni tänaseni ei kohaldata Euroopa Liidu turueeskirju kolmandatesse riikidesse viivatele ja sealt tulevatele gaasi ülekandetorudele.

7 Sellega seoses on direktiivi 2009/73 (vaidlustatud direktiiviga muudetud redaktsioonis) artikli 2 punktis 17 ette nähtud, et mõiste „ühendustoru“ ei tähista mitte ainult „[mis tahes] ülekandetoru, mis ületab kas maa või õhu kaudu liikmesriikide vahelist piiri ja mille otstarve on ühendada kõnealuste liikmesriikide siseriiklikke ülekandevõrke“, vaid nüüd ka „liikmesriigi ja kolmanda riigi vaheline [mis tahes] ülekandetoru kuni liikmesriikide territooriumini või kõnealuse liikmesriigi territoriaalmereni“.

8 Vaidlustatud direktiiviga on direktiivi 2009/73 täiendatud artikliga 49a, mille lõikes 1 on aga sätestatud, et „[k]ui tegemist on liikmesriigi ja kolmanda riigi vaheliste gaasi ülekandetorudega, mille ehitamine on lõpetatud enne 23. maid 2019, võib liikmesriik, kus asub ülekandetoru esimene [selle liikmesriigi] võrgus olev ühenduspunkt, otsustada teha erandi [direktiivi 2009/73 teatavatest sätetest] tema territooriumil ja territoriaalmeres asuva gaasi ülekandetoru lõikude osas objektiivsetel põhjustel,

näiteks tehtud investeeringu tagasiteenimise võimaldamiseks või varustuskindluse kaalutlustel, tingimusel et erand ei kahjusta konkurentsi, maagaasi siseturu tõhusat toimimist ega gaasi varustuskindlust liidus“. Artikli 49a lõige 1 näeb veel esiteks ette, et seda liiki erand peab olema „ajaliselt piiratud, kestusega kuni 20 aastat, objektiivselt põhjendatud, pikendatav, kui see on õigustatud, ning võib olla seotud tingimustega, mis aitavad kaasa eespool nimetatud tingimuste saavutamisele“, ja teiseks, et „[e]randit ei kohaldata ülekandetorudele liikmesriigi ja sellise kolmanda riigi vahel, kes on kohustatud [muudetud direktiivi 2009/73] oma õigusesse üle võtma ja kes kohaldab seda tõhusalt oma õiguskorras vastavalt liiduga sõlmitud kokkuleppele“.

9 Ühtlasi on vaidlustatud direktiiviga muudetud direktiivi 2009/73 artiklit 36, mille lõike 1 punktis e nähti ette, et selle sätte alusel uutele olemasolevatele infrastruktuuridele antav vabastus ei tohi muu hulgas kahjustada „liidu maagaasi varustuskindlust“.

10 Mis puudutab nende muudatuste ülevõtmist, mis direktiivi 2009/73 tehti vaidlustatud direktiiviga, siis on vaidlustatud direktiivi artiklis 2 sätestatud, et „[l]iikmesriigid jõustavad [selle] direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 24. veebruariks 2020, ilma et see piiraks direktiivi 2009/73/EÜ artikli 49a kohaseid erandeid“, välja arvatud need liikmesriigid, kellel ei ole geograafilisi piire kolmandate riikidega ega ülekandetorusid kolmandate riikidega, samuti Küpros ja Malta oma geograafilise asendi tõttu.

Menetlus ja poolte nõuded

11 Hageja esitas käesolevas asjas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 26. juulil 2019 ja milles ta palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud direktiiv osas, millega on direktiivi 2009/73 täiendatud uue artikli 49a lõike 3 esimese lausega, mille kohaselt „[artikli 49a l]õigete 1 ja 2 kohased [erandi tegemise] otsused tuleb võtta vastu hiljemalt 24. maiks 2020“;

– mõista kohtukulud välja parlamendilt ja/või nõukogult.

12 Poola Vabariik esitas Üldkohtu kantseleisse 2. oktoobril 2019, komisjon 15. oktoobril 2019, Leedu Vabariik ja Eesti Vabariik 30. oktoobril 2019 ning Läti Vabariik 6. novembril 2019 saabunud dokumentidega kodukorra artikli 143 alusel taotluse astuda menetlusse parlamendi ja nõukogu nõuete toetuseks.

13 Nõukogu esitas Üldkohtu kantseleisse 14. oktoobril 2019 saabunud eraldi dokumendiga kodukorra artikli 130 lõike 1 alusel vastuvõetamatuse väite, milles ta palub Üldkohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

14 Parlament esitas Üldkohtu kantseleisse 15. oktoobril 2019 saabunud eraldi dokumendiga kodukorra artikli 130 lõike 1 alusel vastuvõetamatuse väite, milles ta palub Üldkohtul:

– esimese võimalusena:

  – jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

  – mõista kohtukulud välja hagejalt;

– teise võimalusena, kui Üldkohus lükkab vastuvõetamatuse väite tagasi või otsustab vastuvõetamatuse väite läbi vaadata koos sisuliste küsimustega, määrata parlamendile ja nõukogule uued tähtajad kostja vastuse esitamiseks.

15 Üldkohtu kantseleisse 6. detsembril 2019 saabunud seisukohtades parlamendi ja nõukogu esitatud vastuvõetamatuse väidete kohta palub hageja Üldkohtul need põhjendamatuse tõttu tagasi lükata ja sellest tulenevalt tunnistada hagi vastuvõetavaks.

16 Arvestades kohtuasja erilisi asjaolusid, tegi Üldkohtu president 4. aprillil 2020 kodukorra artikli 67 lõike 2 alusel otsuse menetleda käesolevat kohtuasja eelisjärjekorras.

Õiguslik käsitlus

Vastuvõetamatuse väited

17 Parlament põhjendab oma vastuvõetamatuse väidet sellega, et hagejal ei ole õigust esitada hagi vaidlustatud direktiivi osalise tühistamise nõudes, ning lisaks kahtleb ta, kas hagejal on põhjendatud huvi nimetatud direktiivi osaliseks tühistamiseks. Nõukogu põhjendab oma vastuvõetamatuse väidet omalt poolt sellega, et hagi on vastuvõetamatu, kuna esiteks puudub hagejal põhjendatud huvi vaidlustatud direktiivi osaliseks tühistamiseks, teiseks puudub tal õigus esitada hagi nimetatud direktiivi osalise tühistamise nõudes ja kolmandaks tooks taotletud osaline tühistamine kaasa vaidlustatud direktiivi olulise muutmise.

18 Hageja väidab, et tal on põhjendatud huvi ja õigus esitada hagi vaidlustatud direktiivi osalise tühistamise nõudes.

19 Sellega seoses tuleneb kodukorra artiklist 130, et kui kostja või kostjad eraldi dokumendiga taotlevad, et Üldkohus lahendaks vastuvõetamatuse või pädevuse puudumise küsimuse ilma sisulist vaidlust käsitlemata, lahendab Üldkohus taotluse nii kiiresti kui võimalik, olles vajaduse korral avanud menetluse suulise osa.

20 Käesoleval juhul leiab Üldkohus, et tal on toimikus olevate dokumentide põhjal piisavalt teavet, ning otsustab parlamendi ja nõukogu esitatud vastuvõetamatuse väited lahendada määrusega, ilma et oleks vaja avada menetluse suulist osa, võttes arvesse, et järgnevatel põhjustel ja sõltumata küsimusest, kas hagejal on põhjendatud huvi, ei ole ta tõendanud, et tal on õigus esitada hagi vaidlustatud direktiivi osalise tühistamise nõudes.

Sissejuhatavad kaalutlused

21 ELTL artikli 263 neljas lõik sätestab, et „[i]ga füüsiline või juriidiline isik võib esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi [esimesel juhul] temale adresseeritud või [teisel juhul] teda otseselt ja isiklikult puudutava akti vastu ning [kolmandal juhul] halduse üldakti vastu, mis puudutab teda otseselt ega sisalda rakendusmeetmeid“. [Käesolevas tekstis kasutatakse ELTL artikli 263 neljanda lõigu kontekstis teiste keeleversioonide põhjal sõna „sisaldama“ asemel sõna „vajama“.]

22 Kuigi ELTL artikli 263 neljas lõik ei käsitle sõnaselgelt füüsiliste või juriidiliste isikute poolt direktiivi vastu esitatud tühistamishagide vastuvõetavust, tuleneb Euroopa Kohtu praktikast ometi, et sellise hagi vastuvõetamatuks tunnistamiseks ainuüksi sellest asjaolust ei piisa. Liidu institutsioonid ei saa ainuüksi kõnealuse õigusakti vormi valikuga välistada aluslepingu selle sättega füüsilistele või juriidilistele isikutele antud kohtulikku kaitset (vt analoogia alusel 10. septembri 2002. aasta kohtumäärus Japan Tobacco ja JT International *vs.* parlament ja nõukogu, T-223/01, EU:T:2002:205, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Samas on vastavalt ELTL artikli 288 kolmandale lõigule direktiiv adresseeritud liikmesriikidele. Seega võivad ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaselt sellised füüsilised või juriidilised isikud nagu hageja esitada tühistamishagi sellise direktiivi peale, nagu on vaidlustatud direktiiv, üksnes tingimusel, et teise juhtumi kohaselt puudutab see neid otseselt ja isiklikult või kolmanda juhtumi kohaselt on tegemist halduse üldaktiga, mis puudutab neid otseselt ega vaja rakendusmeetmeid (vt selle kohta 25. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus Microban International ja Microban (Europe) *vs.* komisjon, T-262/10, EU:T:2011:623, punkt 19; 6. septembri 2013. aasta kohtuotsus Sepro Europe *vs.* komisjon, T-483/11, ei avaldata, EU:T:2013:407, punkt 29, ja 7. juuli 2014. aasta kohtumäärus Wepa Lille *vs.* komisjon, T-231/13, ei avaldata, EU:T:2014:640, punkt 20).

24 Mõistet „halduse üldakt“ ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda juhtumi tähenduses tuleb mõista nii, et see tähendab kõiki üldakte peale seadusandlike aktide. Lissaboni lepingu koostajad soovisid nimelt viimati nimetatud õigusaktide puhul säilitada kitsendava lähenemisviisi eraõiguslike isikute võimalusele nõuda nende tühistamist, pidades oluliseks tõendamist, et nimetatud seadusandlikud aktid neid „otseselt ja isiklikult puudutavad“ (vt selle kohta 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs.* parlament ja nõukogu, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punktid 59 ja 60, ning Euroopa Konvendi sekretariaat, Euroopa Kohtu töökorralduse töörühma 25. märtsi 2003. aasta lõpparuanne, CONV 636/03, punkt 22, ja konvendi presiidiumi 12. mai 2003. aasta saatemärkus, CONV 734/03, lk 20).

25 Erinevus seadusandliku akti ja halduse üldakti vahel sõltub EL toimimise lepingu kohaselt sellest, kas akti vastuvõtmisel kohaldati seadusandlikku menetlust või mitte (vt 7. jaanuari 2015. aasta kohtumäärus Freitas *vs.* parlament ja nõukogu, T-185/14, ei avaldata, EU:T:2015:14, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika). ELTL artikli 289 kohaselt on nimelt seadusandliku menetluse teel vastuvõetud õigusaktid seadusandlikud aktid ja aluslepingutes sätestatud erijuhtudel võidakse seadusandlikud aktid vastu võtta liikmesriikide rühma või Euroopa Parlamendi algatusel, Euroopa Keskpanga (EKP) soovituse põhjal või Euroopa Kohtu või Euroopa Investeerimispanga taotlusel.

26 Käesoleval juhul on selge, et vaidlustatud direktiiv võeti vastu ELTL artikli 194 lõike 2 alusel ja seadusandliku tavamenetluse kohaselt, nagu seda on üksikasjalikult kirjeldatud ELTL artiklis 294. Järelikult on nimetatud direktiiv koos oma artikliga 1, mis näeb muu hulgas ette direktiivi 2009/73 täiendamise artikliga 49a, mille osalist tühistamist hageja käesolevas asjas nõuab, seadusandlik akt EL toimimise lepingu tähenduses.

27 Neis tingimustes – olenemata asjaolust, et vaidlustatud direktiiv kui direktiiv näeb ette teatavate liikmesriikide poolt, kes on selle adressaadid, ülevõtmismeetmete võtmise, mis juba iseenesest välistab, et seda direktiivi võiks põhimõtteliselt pidada aktiks, mis ei vaja „rakendusmeetmeid“ – ei saa tingimus, et hagejal on õigus esitada hagi selle direktiivi peale, põhineda ELTL artikli 263 neljandas lõigus nimetatud kolmandal juhtumil, kuna vaidlustatud akt, st vaidlustatud direktiiv, ei ole „halduse üldakt“ selle sätte tähenduses.

28 Mis puudutab ELTL artikli 263 neljandas lõigus nimetatud teist juhtumit, siis tuleb märkida, et teatud tingimustel võib isegi kõikide asjasse puutuvate ettevõtjate suhtes üldiselt kohaldatav seadusandlik akt puudutada mõnda neist ettevõtjatest otseselt ja isiklikult selle sätte tähenduses (vt selle kohta 17. jaanuari 1985. aasta kohtuotsus Piraiki-Patraiki jt *vs.* komisjon, 11/82, EU:C:1985:18, punktid 11–32, ja 27. juuni 2000. aasta kohtuotsus Salamander jt *vs.* parlament ja nõukogu, T-172/98 ja T-175/98–T-177/98, EU:T:2000:168, punkt 30).

29 Seega tuleb käesolevas asjas kontrollida, kas hageja on ELTL artikli 263 neljanda lõigu teise juhtumi kohta seatud tingimusi arvestades tõendanud, et vaidlustatud direktiiv puudutab teda otseselt ja isiklikult, kusjuures tuleb täheldada, et selles sättes sisalduv mõiste „otsene ja isiklik puutumus“ vastab EÜ artikli 230 neljandas lõigus toodud mõistele, mille muutmise kavatsust Lissaboni lepingu koostajatel ei olnud (vt selle kohta 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs.* parlament ja nõukogu, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punktid 70 ja 71).

Hageja otsene puutumus

30 Parlament leiab, et vaidlustatud direktiivi säte, mille osalist tühistamist hageja käesolevas asjas taotleb, ei puuduta teda otseselt, kuna see säte on suunatud konkreetselt liikmesriikidele, kelle ülesanne on teha ettevõtjate taotlusel võimalik erand, ning seega ei mõjuta see säte kuidagi hageja õiguslikku olukorda ega tekita sellele tagajärgi.

31 Eelkõige leiab parlament, et miski selles sättes ei kohusta hagejat teatud tähtaja jooksul taotlema erandit muudetud direktiivist 2009/73 tulenevatest kohustustest. Samuti, kuna vaidlustatud direktiivis ei ole märgitud kuupäeva, millest alates hageja peab niisugust erandit taotlema, on liikmesriikide ülesanne kehtestada selle direktiivi ülevõtmise riigisiseste meetmete raames menetlusnormid, mis piiritlevad eranditaotluse esitamist, ning neil on selles osas kaalutlusõigus, tingimusel et nad kehtestavad need normid nii, et on tagatud võimalike erandi tegemise taotluste läbivaatamine ja et vajaduse korral saaks õigel ajal erandit lubada.

32 Parlamendi sõnul tuleks niisiis arvesse võtta vaidlustatud direktiivi Saksamaal ülevõtmise seaduse eelnõu, mis näeb ettevõtjatele ette võimaluse esitada eranditaotlus 30 päeva jooksul pärast selle riigisisese seaduse jõustumist 12. detsembril 2019 ning kui hageja peaks jätma taotluse esitamata liikmesriigi ametiasutuste ette nähtud tähtaja jooksul, mõjutaks tema õiguslikku olukorda see Saksa seadus, mitte vaidlustatud direktiiv. Parlament on seisukohal, et kuigi vaidlustatud direktiiv näeb ette erandite tegemise tähtpäeva, on liikmesriikidel kõigi eranditaotluste esitamise kuupäeva osas kaalutlusruum, mis tähendab, et selle ajavahemiku pikkus, mille jooksul ettevõtjad võivad esitada taotlusi ja liikmesriigi ametiasutused neid menetleda – mille hageja on käesolevas asjas vaidlustanud, väites, et see aeg on liiga lühike või jäik –, on liikmesriigiti erinev. Saksamaal võis seega erandimenetlust alustada ja eranditaotlusi menetleda viie kuni kuue kuu jooksul ajavahemikus 12. detsembrist 2019 kuni 24. maini 2020.

33 Nõukogu väidab, et ei vaidlustatud direktiiv üldiselt ega konkreetselt selle direktiivi üksik säte, mille osalist tühistamist ta taotleb, ei puuduta hagejat otseselt. Sellega seoses ei ole hageja selgitanud, kuidas vaidlustatud direktiiviga liikmesriikidele pandud üks või teine õiguslik kohustus, sealhulgas tähtaeg, mis on neile antud muudetud direktiivist 2009/73 erandite tegemiseks, võib tekitada tema olukorras otseseid õiguslikke tagajärgi. Pealegi on vaidlustatud direktiivi rakendamise tagajärjed hagejale, nagu need on hagiavalduses välja toodud, puhthüpoteetilised, kuna need saavad muutuda konkreetseks vaid juhul, kui talle ei tehta erandit – asjaolu, mis ei olnud käesoleva hagi esitamise ajal teada. Lisaks on liikmesriikidel vaidlustatud direktiivi üle võtvate riigisiseste meetmete vastuvõtmisel kaalutlusruum ja eelkõige on neil täielik vabadus teha erandeid kolmandatesse riikidesse viivate ja/või sealt tulevate torujuhtmete suhtes. Sellega, et hageja hagiavalduse punktis 21 rõhutas, et „pärast seda, kui muutmise direktiiv on Saksamaal üle võetud, kohaldatakse direktiivi [2009/73] rakendavaid Saksa õigusakte Nord Streami Saksa torujuhtmelõigule täiel määral“, ja ühtlasi märkis, et ta kavatseb taotleda Saksamaa ametiasutustelt erandi tegemist, möönis ta ise, et käesoleval juhul ei ole täidetud tingimused, et vaidlustatud direktiiv teda otseselt puudutaks.

34 Hagiavalduses ning parlamendi ja nõukogu vastuvõetamatuse vastuväidete kohta esitatud seisukohtades väidab hageja, et vaidlustatud direktiiv puudutab teda otseselt, kuna tema arvates on direktiivi nõuded tema suhtes kohaldatavad, kui Saksamaa reguleeriv asutus ei ole vastu võtnud erandi tegemise otsust vaidlustatud direktiiviga direktiivile 2009/73 lisatud artikli 49a alusel. Nii on see direktiivi 2009/73 artiklis 9 ette nähtud kohustustega eraldada põhivõrgud ja põhivõrguettevõtjad; direktiivi artiklis 32 ette nähtud kohustusega anda kolmandatele isikutele juurdepääs oma gaasitorujuhtmele ja tariifidega seotud kohustustega, mis on ette nähtud selle direktiivi artikli 41 lõigetes 1 ja 6 ning vastavates Saksa ülevõtmisseadustes.

35 Need uued kohustused peaksid hageja jaoks kaasa tooma olulisi muudatusi teda puudutavas aktsionäride lepingus, põhikirjades ja gaasivarustuslepingus, mille ta on sõlminud Gazprom Export LLCga. Ent võimalus saada Saksamaa reguleerivalt asutuselt vaidlustatud direktiiviga ette nähtud uue

artikli 49a alusel erand, mida tema juhtumil on ülemäära raske või isegi võimatu saavutada, ei heasta nimetatud direktiiviga hageja olukorra otsest ja ränka kahjustamist eelkõige seetõttu, et seda liiki erand kehtib üksnes teatavate direktiivis 2009/73 ette nähtud kohustuste suhtes, et erandeid tehakse üksnes ajutiselt ja et käesoleval juhul on tähtaeg, mille jooksul riiklikud reguleerivad asutused peavad taotluse kohta otsuse tegema – käesoleval juhul hiljemalt 24. maiks 2020 – liiga lühike, kahjustades hageja võimalust saada selline erand. Lõpuks, mis puudutab vaidlustatud direktiivi sätet, mis näeb ette selle tähtaja ja mille tühistamist hageja käesolevas asjas taotleb, siis see ei jäta liikmesriikidele mingit kaalutlusõigust, mistõttu selle kohaldamine on puhtautomaatne ja tuleneb üksnes liidu õigusnormidest.

36 Sellega seoses tuleb osundada väljakujunenud kohtupraktikat, mille kohaselt tingimus, et hagi esemeks olev liidu õigusakt peab füüsilist või juriidilist isikut puudutama otseselt, nagu on ette nähtud ELTL artikli 263 neljanda lõigu teisel juhtumil, eeldab kahe kumulatiivse kriteeriumi täidetust, nimelt esiteks seda, et akt avaldaks otsest mõju hageja õiguslikule olukorrale, ja teiseks seda, et see ei jätaks akti rakendama kohustatud adressaadile mingit kaalutlusõigust, mispuhul akti rakendamine on puhtautomaatne ja tuleneb vaid liidu õigusnormidest, ilma et kohaldataks muid vahenorme (19. juuni 2008. aasta kohtumäärus US Steel Košice *vs.* komisjon, C-6/08 P, ei avaldata, EU:C:2008:356, punkt 60, ja 6. novembri 2018. aasta kohtuotsus Scuola Elementare Maria Montessori *vs.* komisjon, komisjon *vs.* Scuola Elementare Maria Montessori ja komisjon *vs.* Ferracci, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, punkt 42).

37 Sama kehtib siis, kui vaidlustatud liidu õigusakti adressaatidele jääb üksnes teoreetiline võimalus seda mitte rakendada ja nende soov luua sellele vastavaid tagajärgi on väljaspool kahtlust (vt 19. juuni 2008. aasta kohtumäärus US Steel Košice *vs.* komisjon, C-6/08 P, ei avaldata, EU:C:2008:356, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 4. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo *vs.* komisjon, C-342/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:1043, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Käesolevas asjas tuleb tõdeda, et alates vaidlustatud direktiivi jõustumisest peavad sellised gaasitorujuhtme käitajad nagu hageja üldjuhul arvestama, et edaspidi hakkavad nende gaasitorujuhtmete ühe osa suhtes, käesoleval juhul sellele osale, mis asub liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel kuni liikmesriikide territooriumini või liikmesriigi territoriaalmeres, kehtima kohustused, mis on ette nähtud direktiivis 2009/73 ja nendes riigisisestes õigusnormides, millega võetakse üle see direktiiv vaidlustatud direktiiviga muudetud redaktsioonis.

39 Millised on aga konkreetsed kohustused, mis hakkavad muudetud direktiivi 2009/73 sätete kohaselt nüüdsest kehtima teatavate ettevõtjate nagu hageja gaasitorujuhtmete ühe osa suhtes, ning viis, kuidas need kohustused on täpselt määratletud, sõltub riigisisestest ülevõtmismeetmetest, mida liikmesriik, kelle territoriaalmeres asub torujuhtme see lõik, võtab või on võtnud vaidlustatud direktiivi artikli 2 alusel koostoimes ELTL artikli 288 kolmanda lõiguga, ja seda hiljemalt 24. veebruariks 2020.

40 Nimelt ei saa direktiiv ise tekitada kohustusi eraõiguslikule isikule ja seega ei saa liikmesriigi ametiasutused sellele tugineda ettevõtjate vastu, kui need ametiasutused ei ole nimetatud direktiivi ülevõtmiseks enne meetmeid võtnud (26. veebruari 1986. aasta kohtuotsus Marshall, 152/84, EU:C:1986:84, punkt 48, ja 7. juuli 2014. aasta kohtumäärus Group'Hygiène *vs.* komisjon, T-202/13, EU:T:2014:664, punkt 33; vt selle kohta ka 14. juuli 1994. aasta kohtuotsus Faccini Dori, C-91/92, EU:C:1994:292, punktid 20 ja 25).

41 Seega, olenemata sellest, kas vaidlustatud direktiivi sätted on selged ja piisavalt täpsed, ei saa need enne riiklike ülevõtmismeetmete vastuvõtmist ja neist sõltumatult olla hageja kohustuste otsene või kohene allikas, mis seetõttu võiks mõjutada tema õiguslikku olukorda otseselt ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses (vt selle kohta 27. juuni 2000. aasta kohtuotsus Salamander jt *vs.* parlament ja nõukogu, T-172/98 ja T-175/98–T-177/98, EU:T:2000:168, punkt 54, ja 7. juuli 2014. aasta kohtumäärus Group'Hygiène *vs.* komisjon, T-202/13, EU:T:2014:664, punkt 33). Eelkõige ei saa Saksamaa reguleeriv

asutus, kui Saksamaa Liitvabariik ei ole vastu võtnud vaidlustatud direktiivi ülevõtmise meetmeid, nõuda hagejalt, et ta täidaks tema suhtes kehtivaid uusi kohustusi, nagu need on ette nähtud nimetatud direktiivis.

42 Asjaolu, et nüüd reguleerib hageja tegevust osaliselt liidu õigus, antud juhul muudetud direktiiv 2009/73, on igal juhul üksnes tagajärg, mis tuleneb tema valikust arendada ja jätkata oma tegevust liidu territooriumil, käesoleval juhul ühe liidu liikmesriigi territoriaalmeres (vt selle kohta 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Air Transport Association of America jt, C-366/10, EU:C:2011:864, punktid 127 ja 128). Siiski ei ole vaidlustatud direktiivil kui sellisel ja alates selle jõustumisest kohest ja konkreetset mõju selliste ettevõtjate õiguslikule olukorrale nagu hageja, igal juhul mitte enne direktiivi artikli 2 lõikes 1 ette nähtud ülevõtmistähtaja möödumist.

43 Pealegi, kui nõustuda hageja seisukohaga, mille kohaselt vaidlustatud direktiivi jõustumine mõjutas tema õiguslikku olukorda otseselt põhjusel, et tema kahe gaasitorujuhtmete võrgustiku Nord Stream käitamine jäi varem direktiivi 2009/73 esemelisest kohaldamisalast välja, siis tähendaks see, et iga kord, kui liit kehtestab valdkonnas uue õigusaktiga ettevõtjatele kohustusi, mida neile varem ei olnud seatud, siis isegi kui akt on vastu võetud direktiivi vormis ja seadusandliku tavamenetluse kohaselt, mõjutab see ettevõtjaid tingimata ja otseselt ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses. Selline lähenemine oleks aga vastuolus ELTL artikli 288 kolmanda lõigu sõnastusega, mille kohaselt „[d]irektiiv on saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, kuid jätab vormi ja meetodite valiku selle riigi ametiasutustele“, ja järelikult ka tõsiasjaga, et põhimõtteliselt mõjutavad ettevõtjate õiguslikku olukorda iga direktiivi riigisisesed ülevõtmismeetmed.

44 Käesoleval juhul panevad seega liikmesriigid – hageja juhtumil Saksamaa Liitvabariik – üksnes vaidlustatud direktiivi riigisiseste ülevõtmismeetmetega, mida nad võtavad või on võtnud, sellistele ettevõtjatele nagu hageja tulevikus või praegu kohustused, mis tulenevad direktiivist 2009/73, mida on muudetud vaidlustatud direktiiviga, ja seda liikmesriikide kehtestatud tingimustel (vt selle kohta 10. septembri 2002. aasta kohtumäärus Japan Tobacco ja JT International *vs.* parlament ja nõukogu, T-223/01, EU:T:2002:205, punkt 47, ja 7. juuli 2014. aasta kohtumäärus Group'Hygiène *vs.* komisjon, T-202/13, EU:T:2014:664, punktid 33 ja 36).

45 Selles küsimuses tuleb kõigepealt märkida, et käesoleva hagi esitamise kuupäeval olid sellised ülevõtmismeetmed Saksamaa Liitvabariigis puudulikud. Seejärel tuleb igal juhul vastupidi hageja väidetule tõdeda, et riigisiseste ülevõtmismeetmete osas, mille liikmesriigid pidid hiljemalt 24. veebruariks 2020 vastu võtma ja muutma vaidlustatud direktiiviga muudetud direktiivist 2009/73 tulenevad kohustused ettevõtjate suhtes siduvaks, oli liikmesriikidel direktiivi sätete rakendamisel kaalutlusõigus.

46 Esiteks, mis puudutab muudetud direktiivi 2009/73 artiklis 9 ette nähtud kohustusi, siis on liikmesriikidel selle artikli 9 lõike 8 uue esimese lõigu ja lõike 9 alusel, mis on lisatud vaidlustatud direktiiviga, võimalus otsustada mitte kohaldada ülekandevõrkude ja põhivõrguettevõtjate lahutamise kohustust, nagu see on ette nähtud nimetatud artikli 9 lõikes 1. Täpsemalt „võib“ nii otsustada, kui tegemist on liikmesriiki ja kolmandat riiki ühendava ülekandesüsteemi osaga, mis asub kõnealuse liikmesriigi piiri ja kõnealuse liikmesriigi võrgu esimese ühenduspunkti vahel ning kui 23. mail 2019 kuulus ülekandesüsteem vertikaalselt integreeritud ettevõtjale, ja teiseks, kui 23. mail 2019 kuulus ülekandesüsteem vertikaalselt integreeritud ettevõtjale ning on olemas kord, mis tagab ülekandesüsteemi halduritele suurema sõltumatuse kui direktiivi 2009/73 IV peatüki sätted. Samuti võivad liikmesriigid selle direktiivi artikli 14 lõike 1 alusel, mis on lisatud vaidlustatud direktiiviga, otsustada direktiivi artikli 9 lõiget 1 mitte kohaldada ja määrata ülekandesüsteemi omaniku ettepaneku alusel ja komisjoni heakskiidul sõltumatu süsteemihalduri.

47 Teiseks võivad liikmesriigi ametiasutused vaidlustatud direktiiviga direktiivi 2009/73 tehtud muudatuste, eelkõige artikli 36 muudatuste ja lisatud artikli 49a alusel otsustada – kui tegemist on „uute suurte gaasiinfrastruktuuridega“ või „liikmesriigi ja kolmanda riigi vaheliste gaasi ülekandetorudega, mille ehitamine on lõpetatud enne 23. maid 2019“ – teha erandeid muudetud direktiivi 2009/73 teatavatest sätetest, käesoleval juhul artikli 36 alusel erandeid artiklitest 9, 32, 33 ja 34 ning artikli 41 lõigetest 6, 8 ja 10, ning artikli 49a alusel erandeid artiklitest 9, 10, 11 ja 32 ning artikli 41 lõigetest 6, 8 ja 10.

48 Sellega seoses, nagu parlament põhjendatult väidab, on liikmesriikide ülesanne võtta vastu riigisisesed meetmed, mis võimaldavad ettevõtjatel taotleda erandite kohaldamist, määratledes täpsemalt erandite saamise tingimused, lähtuvalt muudetud direktiivi 2009/73 artiklis 49a ette nähtud üldistest kriteeriumidest, ning piiritledes menetluse, mis võimaldab liikmesriigi reguleerivatel asutustel taotlused vaidlustatud direktiivis ette nähtud tähtaegade jooksul lahendada. Lisaks on liikmesriigi reguleerivatel asutustel nende tingimuste rakendamisel ulatuslik kaalutlusõigus erandite tegemisel ja võimalike eritingimuste kehtestamisel, mis võivad eranditega kaasneda (vt analoogia alusel 4. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo *vs.* komisjon, C-342/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:1043, punktid 48–53).

49 Eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud direktiivi sätted ei puuduta hagejat üldjuhul otseselt.

50 See kehtib ka ainsa sätte puhul, mille tühistamist hageja taotleb, st vaidlustatud direktiiviga lisatud uue artikli 49a lõike 3 esimese lause kohta, mille kohaselt „[artikli 49a l]õigete 1 ja 2 kohased [erandi tegemise] otsused tuleb võtta vastu hiljemalt 24. maiks 2020“. See lause näeb nimelt ette kohustuse – mis on pandud riiklikele reguleerivatele asutustele, kes vastutavad selle sätte alusel esitatud eranditaotluste läbivaatamise eest – teha nende taotluste kohta otsus hiljemalt 24. maiks 2020. See ajaliselt piiritletud tegutsemiskohustus lasub seega otseselt liikmesriigi ametiasutustel.

51 Seevastu sõltumata sellest, kas liikmesriikidel on vaidlustatud direktiivi selle sätte rakendamisel kaalutlusruum, ei mõjuta liidu seadusandja selliselt ette nähtud kohustus otseselt ettevõtjaid, kes eranditaotlusi esitavad või kavatsevad seda teha, nagu hageja. Nagu väidab parlament, ilma et hageja talle selles küsimuses vastu vaidleks, näeb vaidlustatud direktiivi ülevõtmise Saksa seadus nimelt ette, et ettevõtjad pidid esitama eranditaotluse hiljemalt 30 päeva jooksul pärast selle riigisisese seaduse jõustumist. Niisiis puudutab hageja õiguslikku olukorda otseselt see riigisisene õigusnorm, kuna tema õigus taotleda erandit teatud kohustustest, mis tulenevad direktiivist 2009/73, mida on muudetud vaidlustatud direktiiviga, on selle riigisisese sättega reguleeritud – sh ajalisest vaatepunktist – nii tähtaja osas, mille jooksul tuleb taotlus esitada, kui ka tähtaja osas, mille jooksul taotlust menetletakse. Pealegi ei näe vaidlustatud direktiiv ette seda, millised tagajärjed tulenevad riikliku reguleeriva asutuse menetluses olevale eranditaotlusele juhul, kui see asutus ei suuda taotluse lahendamisel kinni pidada 24. mai 2020. aasta tähtajast, mis on ette nähtud direktiivis.

52 Lõpuks ei saa hageja tugineda lahendusele, millest Üldkohus lähtus 7. oktoobri 2009. aasta kohtuotsuses Vischim *vs.* komisjon (T-380/06, EU:T:2009:392). Sellest kohtuotsusest, eelkõige selle punktist 58 nähtub tõepoolest, et Üldkohus tunnistas selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas, et vaidlustatud direktiiv puudutab hagejat otseselt ja isiklikult, kuna selle direktiiviga, mis oli alusdirektiivi rakendusmeede, kanti üks kemikaal alusdirektiivi lisasse. Tuleb aga nentida, et see kohtupraktika seisukoht on seletatav selle hageja eriliste omadustega. Hageja oli nimelt teataja, kelle teate alusel viidi esiteks läbi kemikaali kontrollimise menetlus, mis puudutas konkreetselt ühte tema toodet, ja teiseks kanti see aine loetellu. Lisaks olid tal olemasolevad kasutusload kõnealust kemikaali sisaldavate taimekaitsevahendite jaoks. Seega ei ole see faktiline olukord käesoleva asjaga üldse võrreldav.

53 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et vaidlustatud direktiiv ega selle direktiivi säte, mille osalist tühistamist ta käesolevas asjas taotleb, ei puuduta hagejat otseselt.

Hageja isiklik puutumus

54 Parlament väidab, et hageja ei ole isiklikult puudutatud. Seoses asjaoluga, et vaidlustatud direktiiv mõjutab piiratud arvu ettevõtjaid, leiab ta esiteks, et võimalus määrata enam-vähem täpselt kindlaks nende isikute arv või isegi nimed, kelle suhtes direktiivi kohaldatakse, ei ole piisav tõendamaks, et otsus puudutab hagejat isiklikult, ja teiseks, et see piiratud arv on seletatav asjaomase majandusharu, milleks on gaasi ülekandmine torujuhtmete kaudu, oligopoolsete omadustega. Igal juhul ei olnud hageja vaidlustatud direktiivi vastuvõtmise ajaks omandanud konkreetseid õigusi kasutada oma gaasiinfrastruktuuri, antud juhul õigust käitada seda väljaspool liidu õigust väljaspool liikmesriikide maismaaterritooriumi. Ka ei ole ta tõendanud, et esinevad talle eriomased tunnused või tunnused, mis eristavad kahe gaasitorujuhtme võrgustikku Nord Stream kõigist muudest piiriülestest ühendustest, mis on tegelikult või potentsiaalselt samasuguses või sarnases olukorras. Mis puudutab vaidlustatud direktiivi majanduslikke tagajärgi hageja tegevusele, siis sellised tagajärjed ei saa tõendada, et direktiiv puudutab teda isiklikult.

55 Nõukogu väidab, et vaidlustatud direktiiv ei puuduta hagejat isiklikult, sest isegi kui möönda, et sellel direktiivil võivad olla õiguslikud tagajärjed tema olukorrale, ilmneb, et nimetatud direktiivi sätted on kohaldatavad objektiivselt määratletud õiguslikele olukordadele ega individualiseeri hagejat nagu üksikakti adressaati. Nimelt kohaldatakse vaidlustatud direktiivi kõikide gaasi ülekandetorude suhtes liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel, olgu siis tegemist maismaal või meres asuvate, juba olemasolevate, valmis ehitatud või uute torujuhtmetega või hoopis ülekandetorudega, mis pärast Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi liidust väljaastumist muutusid liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelisteks torujuhtmeteks, või siis torujuhtmetega, mis on võetud nimetatud direktiivi kohaldamisalasse uute liikmesriikide liiduga ühinemise tõttu.

56 Ühtlasi on nõukogu seisukohal, et hageja ei saa väita, et tal on omandatud õigus säilitada oma väidetav varasem staatus sellise infrastruktuuri käitajana, mis ei ole liidu õigusega reguleeritud. Nimelt keelaks see liidu kaasseadusandjal võtta vastu mis tahes uut üldkohaldatavat normi, mis puudutab liikmesriigi ja kolmanda riigi vaheliste gaasi ülekandetorude käitamist kuni liikmesriigi territooriumini või liikmesriigi territoriaalmereni. Igal juhul ei ole vaidlustatud direktiiviga kahjustatud hageja ühegi varem omandatud eri- või ainuõiguse ulatust või kasutamist.

57 Hageja väidab, et vaidlustatud direktiiv puudutab teda isiklikult, kuna ta kuulub viie ettevõtja suletud ja piiratud ringi, keda see direktiiv puudutab ja kuhu kuuluvad nimelt selliste gaasitorujuhtmete omanikud ja käitajad, mille ehitamine oli juba lõpetatud ja mis olid kasutusel enne 23. maid 2019 ning ühendavad mere kaudu kolmandaid riike ja liidu liikmesriike ning millel on ühenduspunkt liidu territooriumil. Hageja sõnul on kõik need käitajad vaidlustatud direktiivi tagajärjel arvatud kõigi direktiiviga 2009/73 ja seda direktiivi riigisisesesse õigusesse ülevõtvate õigusnormidega kehtestatud normatiivsete kohustuste kohaldamisalasse ja seda ajal, kui kõik nende infrastruktuuridega seotud investeerimisotsused olid ammu vastu võetud, infrastruktuuride ehitamine oli juba lõpetatud ja need olid kasutusele võetud. Erinevalt käitajatest, kelle infrastruktuur ehitatakse tulevikus, võttes arvesse seda uut regulatiivset piirangut, on sellistelt ettevõtjatelt nagu hageja vaidlustatud direktiiviga võetud reguleerimata infrastruktuuri käitaja staatus. Nende tegevusalal tegutsemise tingimused on kahtlemata vähem soodsad kui varem 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsuse Stichting Woonpunt jt *vs.* komisjon (C-132/12 P, EU:C:2014:100) punkti 61 tähenduses, kuna neid kahjustab oluliselt infrastruktuuride suhtes kohaldatava õiguse põhjalik muutus, mis mõjutas oluliselt infrastruktuuride rahastamisstruktuure ja nende suhteid selliste gaasitarnijatega nagu Gazprom Export, kes on hageja ainus klient. Lisaks eristuvad need käitajad tulevastest ettevõtjatest, kuna nende jaoks ei ole infrastruktuur, mille nad peavad tulevikus ehitama, määratlusest tulenevalt 23. mail 2019 olemasolev infrastruktuur vaidlustatud direktiivi tähenduses.

58 Sellega seoses tuleb osundada väljakujunenud kohtupraktikat, mille kohaselt vastavad füüsilised või juriidilised isikud, kes ei ole liidu õigusakti adressaadid, isikliku puutumuse tingimusele ELTL artikli 263 neljanda lõigu teise juhtumi tähenduses üksnes siis, kui vaidlustatud akt mõjutab neid

mingi neile eriomase tunnuse või neid iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigist teistest isikutest eristab ning seega individualiseerib neid sarnaselt akti adressaadiga (15. juuli 1963. aasta kohtuotsus Plaumann *vs.* komisjon, 25/62, EU:C:1963:17, ja 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs.* parlament ja nõukogu, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 72).

59 Käesoleval juhul leiab hageja, et vaidlustatud direktiiv ja eelkõige selle direktiivi säte, mille osalist tühistamist ta taotleb, puudutavad teda isiklikult, kuna ta kuulub majandustegevuses osalejate piiratud ringi, keda vaidlustatud direktiiv eriliselt puudutab, samamoodi nagu üksikakti adressaati. Sellesse ringi kuuluvad selliste gaasitorujuhtmete omanikud ja käitajad, mille ehitamine oli juba lõpetatud ja mis olid kasutusel 23. mail 2019, mis asuvad kolmanda riigi territoriaalmeres ja mille ühenduspunkt on liidu territooriumil. Nii puudutab vaidlustatud direktiiv vaid viit gaasitorujuhet, nimelt seda, mida haldab hageja, ning gaasitorujuhtmeid Greenstream, Medgaz, Maghreb-Europe Gas Pipeline ja Transmed.

60 Sellega seoses tuleb korrata, et võimalus vaidlusaluse meetme vastuvõtmisel enam-vähem täpselt määratleda õigussubjektide arvu ja isegi neid isikuid, kellele liidu meedet kohaldatakse, ei tähenda siiski mingil moel seda, et meede neid subjekte isiklikult puudutab, kui on selge, et seda kohaldatakse asjaomase aktiga määratletud objektiivse õigusliku või faktilise olukorra alusel (vt 28. aprilli 2015. aasta kohtuotsus T & L Sugars ja Sidul Açúcares *vs.* komisjon, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

61 Mis puudutab hageja mainitud gaasitorujuhtmeid, sealhulgas tema käitatavat võrgustikku, siis tuleb nentida, et vaidlustatud direktiivi kohaldatakse nende suhtes selles direktiivis ette nähtud objektiivse õigusliku ja faktilise olukorra alusel. Vastavalt objektiivsele kriteeriumile, mille seadusandja kehtestas artikli 49a lõikega 1, mis on direktiivi 2009/73 lisatud vaidlustatud direktiiviga, kohaldatakse seda direktiivi gaasi ülekandetorude suhtes, mille ehitamine oli lõpetatud enne 23. maid 2019, mil vaidlustatud direktiiv jõustus. Lisaks, nagu parlament sisuliselt väidab, on vaidlustatud direktiiviga hõlmatud ettevõtjate piiratud arv seletatav esiteks asjaoluga, et see reguleerib eriti kulukaid suuri gaasiinfrastruktuure, mida on ruumilisi, majanduslikke ja geopoliitilisi vajadusi arvestades liidu territooriumil piiratud arvul, ning teiseks asjaoluga, et nimetatud direktiiv reguleerib ainult neid gaasiinfrastruktuure, mis ühendavad liitu kolmandate riikidega, ja nende arv on veelgi väiksem.

62 Võttes arvesse asjaomast konkreetset majandusvaldkonda, ei võimalda asjaolu, et vaidlustatud direktiiviga reguleeritakse vaid piiratud arvu ettevõtjaid, kes on selle direktiivi vastuvõtmise ajal identifitseeritud või identifitseeritavad, asuda seisukohale, et direktiiv puudutab neid ettevõtjaid isiklikult nagu selle õigusakti adressaate või nagu üksikaktide adressaate.

63 On tõsi, et Euroopa Kohus tunnustas 18. mai 1994. aasta kohtuotsuses Codorniu *vs.* nõukogu (C-309/89, EU:C:1994:197), et normatiivset laadi säte võib teatud asjaoludel teatud huvitatud ettevõtjaid isiklikult puudutada. Sellele kohtupraktikale ei saa käesolevas asjas siiski tugineda, kuna erinevalt selles kohtuasjas vaidlustatud määrusest ei ole vaidlustatud direktiiviga hageja konkreetseid õigusi kahjustatud (vt selle kohta 23. novembri 1995. aasta kohtumäärus Asocarne *vs.* nõukogu, C-10/95 P, EU:C:1995:406, punkt 43). See kehtib ka viite kohta 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsusele Stichting Woonlinie jt *vs.* komisjon (C-133/12 P, EU:C:2014:105).

64 Nimelt, vastupidi sellele, mida väidab hageja ja nagu on tõdetud eespool punktis 42, ei olnud tal käesolevas asjas õigust käitada kahe gaasitorujuhtme võrgustikku Nord Stream ja/või jätkata selle käitamist, olles samas vabastatud kõigist liidu õigusnormidest tulenevatest piirangutest, vähemalt mitte liidu territooriumil, antud juhul liikmesriigi sisemeres asuva gaasitorujuhtme osas. Seega asjaolu, et vaidlustatud direktiivi vastuvõtmise ajal kuulus ta nende identifitseeritud või identifitseeritavate ettevõtjate piiratud ringi, keda direktiivi 2009/73 territoriaalse ja/või esemelise kohaldamisala laiendamine puudutab, ei võimalda järeldada, et vaidlustatud direktiiv puudutab teda isiklikult, kuna on selge, et seda kohaldatakse objektiivse õigusliku ja faktilise olukorra alusel, mille liidu seadusandja on

asjaomases aktis määratlenud. Pealegi ei ole hageja tõendanud, et seadusandja võttis vaidlustatud direktiivi vastuvõtmisel arvesse hageja või nelja ülejäänud gaasitorujuhtme – millele hageja viitas ja mis olid 23. mail 2019 juba kasutusel – käitajate erilist olukorda.

65 Lõpuks tuleb seoses hageja argumentidega vaidlustatud direktiivi olulise majandusliku mõju kohta tema tegevusele gaasitorujuhtme Nord Stream käitajana märkida, et ei piisa, et üldkohaldatav akt teatud ettevõtjaid majanduslikult rohkem mõjutab kui teisi, et neid teistest ettevõtjatest eristada, kui – nagu käesolevas asjas – seda akti kohaldatakse igal juhul objektiivselt määratletud olukorra alusel (vt selle kohta 18. detsembri 1997. aasta kohtumäärus Sveriges Betodlares ja Henrikson *vs.* komisjon, C-409/96 P, EU:C:1997:635, punkt 37; 2. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Arcelor *vs.* parlament ja nõukogu, T-16/04, EU:T:2010:54, punkt 106, ja 16. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Enviro Tech Europe ja Enviro Tech International *vs.* komisjon, T-291/04, EU:T:2011:760, punkt 110).

66 Pealegi ei tõenda ainuüksi asjaolu, et hageja võib uute liidu õigusnormide tõttu kaotada olulise sissetulekuallika, et ta on erilises olukorras, ega ole piisav tõendamaks, et need õigusnormid puudutavad teda isiklikult. Nimelt peab hageja sellega seoses esitama Üldkohtule – mida käesolevas asjas tehtud ei ole – tõendid asjaolude kohta, mis võimaldavad asuda seisukohale, et väidetavalt tekitatud kahju eristab teda kõigist teistest majandustegevuses osalejatest, keda nimetatud regulatsioon samamoodi puudutab nagu teda (16. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Enviro Tech Europe ja Enviro Tech International *vs.* komisjon, T-291/04, EU:T:2011:760, punkt 110).

67 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et vaidlustatud direktiiv ei puuduta hagejat isiklikult.

68 Seega tuleb hagi jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, ilma et oleks vaja teha otsust hageja põhjendatud huvi olemasolu kohta või nõuete vastuvõetavuse kohta osas, milles nendega taotletakse üksnes vaidlustatud direktiivi osalist tühistamist.

Menetlusse astumise avaldused

69 Kodukorra artikli 144 lõige 3 sätestab, et kui kostja esitab kodukorra artikli 130 lõikes 1 ette nähtud vastuvõetamatuse või pädevuse puudumise vastuväite, lahendatakse menetlusse astumise avaldus alles pärast vastuväite tagasilükkamist või liitmist sisulise menetlusega. Kodukorra artikli 142 lõike 2 kohaselt langeb menetlusse astumise ese ära eelkõige juhul, kui hagiavaldus tunnistatakse vastuvõetamatuks.

70 Kuna käesolevas asjas rahuldati vastuvõetamatuse väited ja käesolev määrus lõpetab seega menetluse, siis ei ole enam vaja teha otsust Eesti Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Poola Vabariigi ja komisjoni menetlusse astumise avalduste kohta.

Kohtukulud

71 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna parlament ja nõukogu on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud välja mõista hagejalt.

72 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1 kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud. Lisaks tuleneb kodukorra artikli 144 lõikest 10, et kui enne menetlusse astumise avalduse lahendamist lõpetatakse kohtuasjas menetlus, kannavad menetlusse astumise avalduse esitaja ja kohtuasja pooled ise oma kulud, mis on seotud menetlusse astumise avaldusega. Järelikult peavad hageja, parlament ja nõukogu ning Eesti Vabariik, Läti Vabariik, Leedu Vabariik, Poola Vabariik ja komisjon kandma menetlusse astumise avaldustega seotud kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kaheksas koda)

määrab:

1. **Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**

2. **Puudub vajadus teha otsus Eesti Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Poola Vabariigi ja Euroopa Komisjoni menetlusse astumise avalduste kohta.**

3. **Mõista Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud välja Nord Stream AG-lt, välja arvatud menetlusse astumise avaldustega seotud kohtukulud.**

4. **Jätta Nord Streami, parlamendi ja nõukogu ning Eesti Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Poola Vabariigi ja komisjoni kohtukulud seoses menetlusse astumise avaldustega nende endi kanda.**

Luxembourg, 20. mai 2020

Kohtusekretär
E. Coulon

President
J. Svenningsen